

SVENSK FISKERITIDSKRIFT

Udgiven af

Dr. TH. THORSTEN EKMAN

29. E ÅRG.

1920

HÄFT. 4.

ALMQVIST & WIKSELLS BOKTRYCKERI-A.-B.
UPPSALA

Fiskare! Fiskenät, bodda och obodda, not-slingor, äfvensom ryssjor och mjärdar köpas bäst och billigast från vår gamla, välkända fabrik. Första pris vid alla besökta utställningar, däribland guldmedaljer i London, Göteborg, Malmö, Stockholm och Bergen. Priskurant gratis och franko.

Svenska Fiskredskapsaktiebolaget, Stockholm.

Större fiskrökeri

söker för den kommande säsongen

FÖRBINDELSE

med olika platsers ålexportörer

F. WIETHÜCHTER, Flensburg, Ballastbrücke 8
(Schlesw. Holst.)

*Verka för anslutning av nya medlemmar i
Svenska Fiskareförbundet!*

Ett mindre antal exemplar

av följande särtryck ur Svensk Fiskeritidskrift finnes till salu hos tidskriftens redaktion, adress Södertälje:

Om gäddfiske för amatörer av John Lundgren; föredrag vid Svenska Fiskareförbundets årsmöte den 22 mars 1901. Pris 45 öre.

Kortfattade förhållningsregler för undvikande af onödigt djurplågeri vid fångst, transport, tillagning och förvaring av fisk och matnyttiga kräftdjur av E. L. Pris 20 öre. Tryckt år 1904.

Regnhågsforellen och Bäckerödingen. Kortfattade beskrivningar jämte figurer. Pris 30 öre. Tryckt år 1905.

Lag om gemensambetsfiske av den 30 juni 1913 samt i samband med denna samtidigt utfärdade förordningar. Pris 35 öre. Tryckt år 1913.

Om ålfiskets ordnande i sjöar och floder av Oscar Nordqvist. Pris 35 öre. Tryckt år 1915.

Svensk Fiskeritidskrifts 25-årsregister (årg. 1—25, 1892—1916). Pris 90 öre. Tryckt år 1917.

Efter insändande av respektive belopp tillställas häftena rekvisenten i betalt korsband. Onskas likviden uttagen genom postförskott, debiteras postförskottsavgiften extra.

Svensk Fiskeri-Tidskrift

UTGIVARE D:R TH. THORSTEN EKMAN,
FISKERIINTENDENT.

29:e årg. 1920 Häft. IV

FAST OCH RÖRLIG FISKEREDSKAP.

I lag till rätt om fiske d. 27. 6. 96 förekomma uttrycken "fast redskap" och "rörlig redskap", men någon säkerhet om vilka redskap som skola räknas till "fasta" och till "rörliga" torde saknas. Av lagens ordalydelse har man ej säker ledning. Av dess § 1 — "I öppna havet — — — —; ej må dock fiskegård, ryssja eller annan fast fiskeredskap där utsättas, utan att — — — —" samt av § 2 andra stycket — "Strandägaren må ock från sitt enskilda fiskevatten än längre ut sträcka fiskegård, ryssja eller annan dylik fast redskap — — — —" — framgår, att fiskegård och ryssja räknas till fast redskap, liksom även att annan sådan finnes. I § 3, första stycket, talas om "strömmingsfiske med rörlig redskap" vid annans strand — — — — "I Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Gefleborgs län må å ställen, där sådant av ålder varit vanligt, strömmingsfiske med rörlig redskap idkas av varje svensk undersåte även vid annans strand" — — — — och synes också framgå, att not räknas till "rörlig" redskap — "dock vare vid notfiske strandägaren — — — —". I tredje stycket § 3 talas även om "rörlig redskap" — "Där vid öppna havsstranden och utom skären, samt i Göteborgs och Bohus samt Hallands län jämväl inomskärs, de fiskande av ålder oklandrat med rörlig redskap utövat fiske eller agntäkt vid annans strand — — — —".

Den svåraste och viktigaste frågan torde vara, huruvida eller i vad mån strömmingsskötar och nät (kanske även en del andra redskap, såsom t. ex. hummertinor),

skola räknas till rörlig redskap i lagens mening. Genom nådiga brev har Kungl. Maj:t anbefallt Kungl. kammarkollegium att verkställa utredning rörande fiskerättsförhållandena vid rikets kuster. För utredningsarbetet har kammarrådet A. W. Dufwa hållit ett stort antal sammanträden vid olika platser utmed kusterna och hava därvid bland mycket annat upplysningar inhämtats om fiskarebefolkningens uppfattning rörande uttrycket "rörlig redskap" och "fast redskap". Vid sammanträdena inom Uppsala, Stockholms, Södermanlands och Östergötlands län, där undertecknad var närvarande, syntes knappast några fasta begrepp hava utbildat sig, väl beroende på att fiskets bedrivande vid dessa läns kuster ej varit sådant, att de av lagens lydelse åt icke-strandägare lämnade rättigheterna kunnat eller behöft göras gällande. De vid sammanträdena gjorda yttrandena om, vilka redskap som borde räknas till "fasta" och till "rörliga", föreföllo därför oftast antingen vara för tillfället uppgjorda teoretiska spekulationer över, huru uttrycken "fasta" och "rörliga" kunde tolkas, då de användes för fiskeredskap, eller ock vara föranledda av en önskan att få lagen tolkad på för talarens ekonomiska intresse förmanligaste sätt, så som detta syntes föreligga i samband med utredningsärendet. I senare fallet hävdade strandägarna, att så många redskap som möjligt vore "fasta" och stödde sig i allmänhet på innebörden av ordet "fast", i något enda fall på att vederbörande annars befarade att få för många andra fiskare på sitt vatten, under det att yrkesfiskare utan "strandrätt" framför allt ville hava Även s. k. fasta strömmingsskötur räknade till "rörlig" redskap under påpekande av antingen, att dessa redskap lätt kunde flyttas eller endast stodo några timmar på platsen, eller ock att det gällde deras utkomst, för så vitt som de på flera platser skulle få synnerligen svårt att reda sig, om de ej utan särskilt tillstånd skulle få sätta skötarna utanför strandägandeområdet.

Då det gällde rent teoretiska spekulationer över ordens innebörd, kom man givetvis till mycket olika resultat. I de flesta fall ansågs det förhållandet, att ett

redskap vore "förankrat", göra det till "fast" (sålunda alla nät och skötur [utom drivgarn], långrevrar m. fl.). Enstaka ansågo, att fästandet skulle vara "vid land" och funno då, att skötur i allmänhet vore rörliga, men att notar i stället blevo fasta, enär de vore "fästade" med draglinor i land. En fiskare påstod sålunda, att vanlig not vore "fast redskap", under det att isnot, som drages upp på isen, vore rörlig. På en plats sades det, att om redskapet rördes (not) under fiskandet, var det "rörligt", men var det stillastående (nät), så vore det fast. Den större eller mindre lättheten att flytta redskapet kunde också inverka, liksom om det avsågs att ligga still längre eller kortare tid. Att på grund av dylika meningar få fram en "rätt" tolkning av lagen synes ej möjligt.

Vad kan då hava varit avsikten med de i lagen införda bestämmelserna om "fast" och "rörlig" redskap? Endast efter tillfredsställande svar på denna fråga torde uttrycken kunna tolkas.

Det synes vara sannolikt, och jag utgår därifrån, att lagstiftarna avsett, att lagen skulle, utan att stöta rådande rättsbegrepp, tillåta bästa möjliga utnyttjande av fisktillgången. Inomskärs — det gäller här endast saltvattensfiske — tillförsäkras strandägarna med vissa undantag allt fiske, alla dessa undantag — förutom vad som sägs i § 12 — dock grundade på "av ålder". Men utomskärs och vid öppen havsstrand få strandägare enskild fiskerätt endast inom ett visst, kortare avstånd från land ("allt det vatten som finnes till och med 180 meter från det ställe invid stranden, där stadigt djup av 2 meter vidtager"), och även här med vissa undantag dels grundade på vad av ålder varit vanligt och dels ("fiske med krok eller rev å djup") utan sådant villkor. För att förstå uppkomsten av "av-ålder"-vanor måste man tänka sig in i förhållandena längre tillbaka i tiden. Ju närmare till de bebodda platserna fiskevattnen då vore belägna, desto starkare torde de ansetts vara förbundna med strandägarens intresse och hade naturligtvis också "av ålder" blivit detta, under det att ju längre från bebodda platser fiskevattnen funnos, desto svårare kunde

de såväl utnyttjas som försvaras av hemmansägarna; de komma att anses vara mindre värdefulla och ej behöva skyddas för intrång. Den viktigaste fisken där var nog också havsfisk, som räckte väl till för allas behov, och med vars fångst de jordbesuttna ej i så hög grad kunde ägna tid och arbete. De blevo mera "vars mans egendom". Då havsfisken under vissa förhållanden steg in i skärgården, blev det ock "av ålder" vanligt, att fiskarna flugo opåttalt följa den. Härmed tillfogades strandägarna ingen skada, så länge ej "hemmafisken" rördes. Givetvis gick havsfisken framför allt in i större och öppnare fjärdar samt in i djupare sådana, och därmed sammanhänga nog de olika sedvänjor och åsikter i avseende å fiskerätten, som komma till synes på olika trakter. Ju öppnare en kusts fjärdar ligga, desto lättare kommer havsfisken in, och desto mindre avbräck lider jordbruksbefolkningens fiskare av, att denna fisk fångas av andra, under det att i trängre skärgårdar havsfiskens fångstmän lättare trampa traktens befolkning på tårna, då de följa fiskens vandringar.

Möjligen kan det tyckas, som om vad som nu anförts, ej alls hör ihop med "fast eller rörlig redskap". Jag tror dock, att det är lämpligt att fästa uppmärksamheten på dessa omständigheter, enär de stå i intimt samband med de förhållanden, som låtit användandet av rörlig redskap bliva tillåtligt, där fast redskap ej medgivits; genom att havsfisken förflyttar sig, måste redskapen vara flyttbar, och härmed torde sannolikt en del av begreppets ("rörlig redskap") innebörd vara förbunden. En annan del torde eller borde åtminstone vara, att redskapen ej får hindra andra, vare sig eventuell strandägare eller med fiskaren likaberättigad fiskare att utnyttja fisktillgången. "Rörlig redskap" bör sålunda ej blott vara lätt att flytta (små ryssjor äro lätta att flytta och flyttas också understundom, men ryssja är enligt lagen "fast redskap") utan får icke vid uppsättandet avses skola kvarstå längre tid och sålunda hindra annan fiskande att också draga nytta av vattnet eller platsen.

Fast redskap får ju ej utan särskilt lov eller tillstånd utsättas i "öppna havet" eller vid öppna havsstranden och utom skären utanför strandägandeområdet (§§ 1—2), och detta stadgande kan ju knappast tänkas bero på annat, än att man ej bör hindra andra likaberättigade. Redan här kan också av detta slutas till, att, eftersom fiske med vanliga, "fasta" d. v. s. icke-drivande, skötar måste¹ hava av lagstiftaren ansetts utan vidare tillåtligt i öppna havet och utanför strandägarens enskilda fiskevatten, sådana i botten förankrade, vanliga, "fasta", strömmingsskötar måste räknas till "rörlig redskap". För övrigt kan man komma till samma slutsats av 3 §, första stycket, som talar om strömmingsfiske med rörlig redskap och om notfiske som ett slag av sådant. Jag antager, att lagstiftarna vid formuleringen mindre tänkt på den språkliga innebörden av ordet "fast" än på egenkapen hos "fästad redskap" att hindra användandet av annan redskap på samma plats — och att "rörlig" blivit använd som motsats, enär en rörlig sak kan "flyttas ur vägen". I samband härmed borde "rörlig redskap" begränsas till sådant användande av redskapen, som ej förhindrar andra fiskande att efter en viss tidsfrist utnyttja fiskeplatsen. Man skulle därmed vinna, att den "förstkommande" ej kan på längre tid monopolisera platsen för sig med uteslutande av såväl strandägaren (om fisket får ske på annans fiskeområde) som av andra med den förre lika berättigade. Fiskvattensägaren kan på så sätt också bliva satt i tillfälle att, eftersom han väl ej kan fränkännas rätten att å sitt område använda "fast redskap", fiska därstädes utan att mer än för enstaka gånger bliva undanträngd av andra.

Med "fast redskap" anser jag på grund härav böra i gällande lag menas sådan redskap, som vid utsättandet avses skola med eller utan vittjning eller genom ombyte med annan redskap för samma slags fångst och oavsett

¹ Det synes åtminstone vara orimligt att antaga, att man skulle tänkt sig, att alla sådana skötfiskare skulle behöva "gå till kungs" för att få tillstånd att fiska.

obetydligare platsförflyttning, kvarvara på samma fiskeställe under längre tid än 24¹ timmar.

Med "rörlig redskap" skulle sålunda menas sådan redskap, som vid utsättandet avses skola upptagas inom en tid av högst 24¹ timmar och därvid icke ersättes av annan redskap, genom vilken annan fiskande kan hindras att i sin tur utnyttja fångstplatsens fisktillgång.

Enligt dessa definitioner skulle visserligen samma redskap ena gången kunna användas som "fast" och den andra som "rörlig", men detta torde ej vara av så stor betydelse, enär det väl är viktigare att reglera utnyttjandet av fiskemöjligheterna än av användningen av viss redskap. Möjligen skulle ett omnämnande av, att viss redskap, t. ex. ryssjor, alltid må anses vara "fast", vara på sin plats, för att hindra missbruk av dessa ofta lätt flyttbara redskap. Den omständigheten, att vid nät- och skötfiske under is redskapen enligt definition på grund av ombytet av redskap vid vittjningen oftast bleve att avse såsom "fast", torde med *nuvarande* lag i praktiken ej åstadkomma någon verklig förskjutning av förhållandena. I en *blivande* lagstiftning kunde ju, i fall så synes vara nödvändigt, hänsyn härtill tagas.

För övrigt borde kanske vid en *blivande* ändring i bestämmelserna för fiskerätten eller formulering av lagens bestämmelser härom tagas hänsyn till den rätt, som fiskevattensägaren bör hava framför andra att fiska på sitt vatten, och som för vissa fall — genom § 3 st. 1 och 2 har han principiellt viss förhandsrätt i avseende å notfisk — redan är honom tillerkänd, även där andra på grund "av ålder" få fiska på hans fiskevatten, samt likaledes bliva skyddad för att få sina fiskeplatser, de må vara skötfisken, notfisken eller andra, kringstängda och såmedelst gjorda värdelösa, vilket nog också stundom kan gå för sig medelst "rörlig redskap".

Thorsten Ekman.

¹ För fiske i "större insjöar" enl. § 6 borde kanske siffran 24 uthytas mot 48, enär där siklöjnnät och andra djupvattensredskap ofta ej upptagas förr än efter denna tids förlopp.

FISKET I VÄSTERNORRLANDS LÄN ÅR 1919.

Av fiskeriinstruktör MARTIN OLSSON.

Vid salteriföreningarna har kontrollen över inläggningen av strömming i burkar eller små tråkaggar skötts av samma personer som under föregående år, och har hushållningssällskapets anslag å 300 kr. till bidrag för kontrollen fördelats mellan dessa personer.

Under året har dödats endast en tumlare, för vilken en premie å 10 kr. utbetalts. Ganska mycket skäl har däremot blivit dödad under året, tack vare de gevär, som sällskapet utlämnat till skälskyttarne.

Ur statens fond för fiskerinäringens befrämjande har sällskapet under året beviljat 14 st. lån om inalles 12,000 kr. Ett 25-tal låneansökningar, som sällskapet även beviljat, ligga inne i väntan på anslag.

Fiskets ekonomiska avkastning framgår av nedanstående resultat: 42,645 fjärdingar saltad strömming, värde 514,141 kr.; 67,632 fj. färsk försäld strömming 658,230 kr.; 11,570 fj. strömming till husbehov 110,176 kr.; 127,965 kg. surströmming 188,412 kr.; alltså tillsammans 127,847 fjärdingar med ett värde av 1,470,859 kr. (surströmming inberäknad) mot 2,745,788 kr. år 1918.

Värdeminskningen utgör alltså kronor 674,929, och har den betydliga skillnaden i värdet orsakats därav, att strömmingspriset 1919 varit mycket lägre än året förut.

Vidare har vid kusten fångats: lax 9,242 kg. med ett värde av 59,955 kr.; öring 5,428 kg. 19,692 kr.; sik 15,876 kg. 52,771 kr.; torsk 5,650 kg. 8,475 kr.; ål 1,755 kg. 5,852 kr.; gädda 4,676 kg. 11,071 kr.; aborre 2,500 kg. 4,333 kr.; harr 2,085 kg. 5,940 kr.; lake 6,565 kg. 12,267 kr.; braxen 170 kg. 255 kr.; id 67 kg. 122 kr. Summa 180,793 kr.

Avkastningen av kustfisket uppgår alltså till 1,651,592 kr. mot 2,352,488 kr. år 1918.

Skötfisket har i sin helhet varit gott, men fjärdfisket däremot dåligt.

Nästan ingen fetströmming har fångats med not, beroende på att ingen nämnvärd strömming funnits vid fastlandet. Klabbströmmingsfisket under hösten har varit mindre givande, delvis beroende på oroligt väder och tidigt inträffande kyla.

Bästa fisketiden inföll i slutet av juli och i början av augusti. Strömmingen har under fisketiden varit ovanligt stor. Antalet i strömmingsfiske använda motorbåtar har under året ökat från 345 till 424. Yrkesfiskarnes antal uppgår till 877 och binäringsfiskarnes till 839.

Vid länets salterier har verksamheten åter upptagits, sedan det nu åter är möjligt att erhålla den för embalaget nödiga plåten. Flera nya salterier planeras och hava även redan delvis börjat sin verksamhet inom länet. Det är dock att befara, det rörelsen till sist skall lida afbräck, om ej alla salteriidkare vilja underkasta sig en effektiv kontroll.

Särskild uppmärksamhet har ägnats åt att nödig renlighet alltid iakttages vid strömmingssaltning, ty om vårdslöshet råder i detta avseende, kan aldrig verkligt god vara frambringas, även om i övrigt den bästa saltningemetod tillämpas.

För att länets fiskare skola bättre kunna avsätta sin strömming färsk, vore lämpligt att telefon framleddes till de hamnar, som ännu sakna sådan. På grund av brist på anslag har telefon till Grunnans och Sandvikens fisklägen måst anstå, men kommer troligen inom kort att anläggas.

Glädjande nog har frågan om förbättring av våra upprundade fiskehamnar upptagits till behandling vid den senast församlade riksdagen, varför man får hoppas, att frågan blir avgjord på ett för fiskerinäringen nöjaktigt sätt.

I fråga om rätten till fiske torde vissa ordningsföreskrifter vara behövliga.

Fiskarna vid Ulvöhamn ha under året ej lyckats i godo på rimliga villkor träffa någon uppgörelse med vissa jordägare om bostadsrätt för någon längre tid. Fiskarna ha därför beslutat att använda sig av expropriationslagen, så att fiskarna för fiskets bedrivande få inlösa erforder-

liga tomter med hamnområde. Fiskarna vid länets hamnar motse med stort intresse lösningen av denna fråga, som äger stor prejudicerande betydelse.

Den väntade nedgången i priserna på de varor, fiskaren behöver köpa, har ej inträdd. Snarare kan konstateras en stegring i åtskilliga fall. Fiskarna hafva även fått varsel om, vad man hade anledning frukta, nämligen att priserna på fiskeriprodukter kunna befaras sjunka under det rimliga, vilket är liktydigt med, att fiskarna få mindre betalt för sitt arbete än andra yrkesidkare och arbetare. Vad som framförallt är ägnat att göra den närmaste framtiden oviss för våra fiskare är, att överproduktion med ty åtföljande prisfall mycket snart synes inträda. Före kriget voro förhållandena helt annorlunda, enär marknaden då var mera jämn, till båt-nad såväl för fiskare som fiskhandlare. Framst berodde detta förhållande på den prisregulator, som fiskare på västkusten hade i och med exporten till Tyskland. Nu är denna export på grund av den låga markkursen minskad, man vet icke när man åter kan räkna med något så när normal export. Att detta kommer att betydligt inverka på vårt läns fiske är ju självklart.

Vid vilken gräns prisfallet på fiskeprodukterna skall stanna, beror givetvis i första hand på statens exportförmedling för fiskare på västkusten och fiskarnas förmåga att utnyttja sina nuvarande ekonomiska organisationer, vilka äro nödvändiga och oundgängliga, om han skall ha någon utsikt till att fiskareyrket skall stiga i kurs samt besjålas av intresse, nit och omtanke på arbetets utförande. Sker detta, kommer även fiskarnas anseende utåt att stiga, ty ju mer han höjer sig själv och sitt yrke, desto större förutsättningar har han att av den stora allmänheten omfattas med aktning och respekt.

Med detta mål för ögonen hava våra fiskare en stor nationell uppgift att fylla, ty låt oss komma ihåg, att det är på grundvalen av ett kraftigt och väl utvecklat fiske, som en stark och lifskraftig fiskarestam skall uppbyggas inom vårt län.

FÖRENINGEN "SVERIGES FISKERIINSTRUKTÖRER
OCH TILLSYNINGSMÄN"

hade sitt årsmöte den 15 mars. Efter enskilt sammanträde vidtog det allmänna mötet, varvid först hölls föredrag av byråchefen d:r Osc. Nordqvist om "Vegetationen och dess betydelse för fiskproduktionen och fisket". Denna fråga vore föga undersökt och olika uppfattningar om vegetationens betydelse hade framkommit. Så tillade SCHIEMENZ vegetationen föga annan fördel för fiskproduktionen än att den tjänade som underlag för "påväxter", d. v. s. vissa smärre alger, samt smådjur, vilka sedan tjänade fisken till föda; odling av högre växter skulle sålunda vara föga lönande, enär vattnet är tillräckligt underlag för de viktiga algerna. Andra forskare, såsom Tiberg m. fl., ansågo på grund av den iakttagelsen, att växtrika sjöar i regel producera mycket fisk, att vegetationen är till direkt nytta för fisket.

Man kunde uppdelat växternas betydelse i olika avdelningar.

Deras betydelse för fiskfångsten vore mera negativ, d. v. s. de äro mera till hinder än till nytta. Då flertalet sötvattensfiskar, som ej äro "rovfiskar", huvudsakligen, och som yngel så gott som uteslutande, leva på smådjur, spela vattenväxterna en underordnad roll som direkt fiskföda. Däremot leva en hel del smärre djur dels av levande späda växter och dels av förmultnande växtdelar. S. k. detritus utgör en betydande djurnäring och är därför av värde. I tätare växtbestånd, vassar och dylikt, är det ofta skuggigt och kallt, så att detritusbildningen blir dålig och de vissnande växtdelarna bilda torv. Dessutom bildas sumpgaser och dylikt, varav följer, att de täta vassbestånden äro mera till skada än gagn. De förmånligaste växterna äro undervattensväxter, alger liksom högre stående i lagom täta bestånd. Algerna liksom en del fanerogamer — *Utricularia Ceratophyllum*, *Lemna* m. fl. — tillföra dock ej vattnet någon näring utan omsätta blott där befintlig sådan; en del

andra upptaga emellertid "växtnäring" ur botten och utföra denna i cirkulationen.

Som anföringspunkter för fiskrom hava vattenväxterna ansetts nyttiga. Detta torde dock i viss mån vara överdrivet, enär ej på långt när alla växter torde göra nytta härvidlag. Här är ett stort fält öppet för iakttagelser och undersökningar. Vassbänkar t. ex. hava nog sin största betydelse genom att skydda för vindar och vågor. Bland de få som hava skrivit om saken på grund av egna undersökningar märkas F. TRYBOM ("Iakttagelser över braxenrommens utveckling i det fria", Svensk Fiskeritidskrift 1896, häft 4, sid. 162) och H. V. TIBERG. Den senare uppgiver, att flertalet vattenväxter ägna sig föga för upptagande av fiskrommen. Bland de bättre äro *Juncus supinus* ("lektåg") och *Callitriche hamulata* ("leklonke"). Även kan vegetationen lämna fiskyngel skydd för rovfiskar. För syrsättningen av vattnet hava växterna stor betydelse särdeles på sommaren. På vintern kunna de emellertid verka i motsatt riktning.

Man kan sålunda säga, att vegetationen lämnar en god ledning för bedömande av ett vattens fiskproduktionsförmåga, om ock denna endast i viss mån står i relation till växtbeståndet.

Om odling av vattenväxter är föga skrivet, och är sådan därför ett tacksamt fält för försök. Man bör emellertid föra noggranna anteckningar upptagande bl. a. växtarten, var försöket gjorts och på vad sätt, tiden, strandens beskaffenhet, åtgärder för skyddande av planteringen. Vidare bör dagbok föras för anteckning bl. a. över huru olika fiskarter förhålla sig till växten.

Naturligtvis skola växter ej planteras, där de kunna utgöra hinder för fiske; ej heller i små sjöar med sik eller röding, om mört eller dylika "sämre" fiskar finnas och dessa därigenom kunna få överhand och uttränga den bättre fisken.

Erfarenheten att glesa ut växtbestånd (särskilt vass, säv och dylika) är större. I Tyskland är det en vital fråga vid större karpdammar. Enklast är bete genom djur, som även genomtrampa botten och så avlägsna

sumpgaser. På djupare vatten behöves dock mekaniska medel, av vilka många slag konstruerats i Tyskland, t. ex. Rössings "Schilfsense", Ziemsens "Krautsäge" m. fl.

Det vore att hoppas, att föredraget skulle intressera till iakttagelser och försök i ämnet.

Under uppehåll mellan föredragen visades en del fiskeredskap, bl. a. en "ståndkrok". Betesfisken fasthölls medelst ett par klämmare omkring ryggen, ett par trekrakar hängde ned på sidorna. Anordningen syntes bra för att få betet att leva lättare; en annan sak är, om klämmarna mäkta kvarhålla betet. En felaktighet i konstruktionen tycktes vara, att ingen krok fanns vid betesfiskens främre ända.

Därefter höll ryttmästare B. C. HAMMARSTRÖM föredrag "Om sportfiske". Föredragshållaren indelade sportfiskarna i ädla och oädla; till de förra räknade han lax, laxöring, harr och röding, till de senare gädda, aborre sik m. fl. Blanklaxen vore ju nummer ett men spelar en föga dominerande roll i Sverige, dels på grund av att i Norrlandsälvarna metaren har så svårt att få "tillfällen" i de väldiga vattendragen, där för övrigt laxen tager flugan sämre än på Västkusten, och dels på grund av att de utmärkta Hallandsfloderna antingen ägnas åt fasta laxfisken eller givas till spillo åt industrin. Laxöringen, vår bästa sportfisk, förekommer i flera former, större och mindre och med olika benämningar, för vilka redogjordes, Rödingen vore också av stort värde och liksom harren en norrlandsfisk. Harren kunde fiskas sportmässigt med mask (som genom flöte hålles 2 à 3 dm. under v. y.).

Stora gäddor, dock ej under 2 kg., lämnade tillfälle till god sport och en på 7 kg. vore värd arbete och lämnade tillräcklig sensation, om man ej hade för grova don. Dock vore vanligt slantfiske med sväljkrok icke att räkna till sportfiske. Vidare omnämndes aborre, sik, asp, färna samt id och braxen, som i brist på bättre

kunde duga, "om fina don". Särskilt fästes uppmärksamheten på färnan (= bredpannad id, *L. cephalus*), skygg och svärfiskad, men tager gärna fluga, "om den serveras rätt".

Slutligen lämnades några kortare redogörelser rörande metodikens teorier. Att lära sportmete ginge dock ej för sig annat än genom övning, och ingen blir så mätare, att han ej kan hava mer att lära.

Med anledning av byråchefen Nordqvists föredrag vilja vi fästa uppmärksamheten på en bok, som i vissa fall behandlar samma ämne: "Die der Fischerei schädlichen und nützlichen Wasserpflanzen in Teichen, Seen und Flüssen" von Fischereidirektor HEYKING. Verlag J. Neumann. Neudamm, 1911. Författaren framhåller "den hårda florans" (d. v. s. vass- eller övervattensväxterna) i allmänhet skadliga inverkan samt medlen till deras efterhållande liksom även den nytta, man kan få av dem. Vidare behandlas ett flertal vattenväxter. Då jämte tyska namn även latinska äro utsatta och av ett flertal växter finnas figurer, så kan denna avdelning vara till god ledning för i botanisk artkunskap mindre kunniga fiskare.

För övrigt kan boken rekommenderas åt fiskeintresserade i allmänhet för dess tidsenliga uppfattning av förhållandet mellan vattenväxter och fisk.

I samband härmed påpekas också uppsatsen "Meine Schilfmähvorrrichtungen" av W. BLOHM i "Fischerei-Zeitung", n:r 20, 1919, som visar en till synes praktisk vassskärningsmaskin.

I ett senare nummer av samma tidskrift, Nr. 14, 1920, omnämner Heyking en vassskärningsmaskin för motorbåtar, konstruerad av Ziemsen, och redogör för såväl dennas användning som ett annat förfaringssätt, enligt fransmannen Jean, för förstörande av den "hårda" vattenfloran genom användning av kultivator; de olika förfaringssätten synas kunna komplettera varandra på olika lokaler.

OMORGANISATION AV FISKERIADMINISTRATIONEN.¹

De år 1917 inom jordbruksdepartementet tillkallade fiskerisakkunniga hava nu avgivit ett nytt betänkande med förslag, dels till ordnande av statens lokala fiskeradministration och fiskeradministrationen inom länen, dels till ordnande under statens medverkan av en efter tidens krav anpassad fiskeriundervisning, dels ock förslag till upprättande av statliga försöksanstalter å såväl havs- som sötvattensfiskets område.

Beträffande framställda krav på en omorganisation av statens fiskeradministration hava sakkunniga kommit till det resultatet, att de äro berättigade. Sakkunniga anse sig dock ej kunna förorda en centralisering av administrationen. Enligt deras mening böra vetenskapligt utbildade fiskeritjänstemän fortfarande bibehållas i orterna. Havsfisket och sötvattensfisket anses böra skiljas åt och havsfisketjänstemännen benämnas "fiskeriinspektörer". Landet föreslås delat i 5 fiskeriintendentdistrikt och två fiskeriinspektörsdistrikt.

Enligt Sv. T. skall den föreslagna statsinstitutionen hava att genom sin försöksverksamhet i de Sverige omgivande haven samt i våra sjöar och vattendrag söka främja en ökad fiskproduktion. Den skall arbeta på utvinnande av ändamålsenliga fångstmetoder och skall vidare på alla sätt stå vår fiskerinäring till tjänst. Beträffande anstalernas administration föreslå de sakkunniga, att en för båda anstalerna gemensam styrelse av högst 11 personer tillsättes. Av ledamöterna böra fem vara självskrivna, nämligen lantbruksstyrelsens chef, de båda fiskerisakkunniga ledamöterna samt de båda anstalernas föreståndare. Övriga ledamöter skola utses av regeringen.

Slutligen hemställa de sakkunniga, att ett årligt personligt anslag på 12,000 kr. måtte tillerkännas professor O. Pettersson för att sätta honom i tillfälle att även efter hydrografisk-biologiska kommissionens upplös-

¹ Vi skola i nästa häfte återkomma till ämnet.

ning företaga hydrografiska undersökningar, vid sidan av dem som från de föreslagna anstalerna böra komma till utförande.

(St. D.)

SANDFILTER FÖR MEJERIAVLOPP.

Orent sköljvatten från mejerier förorsakar, om det kommer ut i sjö eller vattendrag, lätt förorening av vattnet, visande sig uti missfärgning och aslukt. Ett praktiskt sätt att rena vattnet är att använda filter, som äro av nedanstående typ.

Sköljvattnet ledes till en i marken grävd samlingsbrunn av storlek efter platsens behov. Brunnshålet klädes invändigt med brädfodring ned till ungefär 30 centimeter från botten. Till avlopp gräves ett dike, som mynnar vid sjön (resp. ån) ovan vattenytan vid högsta vattenstånd. Vid brunnen går diket ej direkt till dennas botten; dikesbotten riktas ungefär mot mitten av brunns höjd och når diket så fram till brädfodringen; därifrån gräves ned till brunns botten, så att öppen förbindelse vinnes med brunnen, men dock så, att vätska, som hålles ned i brunnen, måste gå under brädfodringen för att komma upp i och ut genom diket. Hela diket samt brunnsbotten upp till brädfodringens nedre kant fylles sedan med fin vägsand. Man får sålunda ett filter av samma idé som ett vanligt sandfilter med lodrät tvärvägg. Redan i brunns botten avskiljes all slamorenlighet. Då botten efter längre tid belagts med ett slamlager, borttages detta och ny ren sandbotten ifylles. Frosttiden täckes brunn och dike med dyjord, halm eller löv till frostfrihet. Naturligtvis är det av vikt, att brädfodringen i brunnen är fullt tät, så att avloppsvattnet ej kan sila direkt ut i diket utan tvingas vägen ned och upp. Erfarenheten har visat, att en dylik anläggning lämnat godt resultat.

A. F. Hok.

Doktor Sondén påvisade vid årsmötet i sitt föredrag om Vattenförorening och fiskhygien, att mjölk åstadkommer en synnerligen stor syreförtärande inverkan på vatten. Spillvatten från mejerier innehåller mjölk till m. l. m. grad och kan därför lätt åstadkomma skada, om det utkommer i fiskevatten utan att vara tillräckligt utspädd, och till det senare fordras en oanat stark utspädning. Det är därför av intresse att se, att ett relativt enkelt filter kan förekomma föroreningen. Godsägare Hók säger sig hava tillförlitlig erfarenhet härom.

Red.

SMÄRRE MEDDELANDEN.

Kummeln i Bohuslän. Från sedermera ayldne grosshandlare D. T. Ahrenberg, Göteborg, hava vi fått nedanstående meddelande¹, som torde kunna hava sitt stora intresse.

“Bland de många instruktiva och intressanta saker, som jag funnit vid ett tillfälligt bladdrande uti årgångarne (av Svensk Fiskeritidskrift) påträffade jag en uppsats om Kummelfiske uti 4:de häftet av 1897.

Beträffande Kummeln, så har jag ofta undrat över orsaken till, att denna fisk helt plötsligt återkom till sina förra stamhåll efter så många års bortovaro och lika tvärt försvann därifrån. Såvida jag kan erinra mig, så kom kummeln i slutet av 1880-talet till trakten av Orskär — Hällö och uppträdde i så stor mängd, att 1891 räknade jag en dag omkring 100 st. båtar utanför kusten, alla sysselsatta med att fiska kummel. Den största och tyngsta fisk af detta slag, jag någonsin fått, erhöj jag den dagen, och som den ansågs ovanlig seg-

¹ i form av brev; ett par otydligheter hava vi icke ändrat, enär meningens kanske då blivit förskjuten.

Red.

lade jag genast in till Mollösund och vägde den där uti en handelsbod och fann, att vikten var 35 α eller nära 15 kg. Visserligen hade jag hört, att fiskare fått kumlar, som sades väga 2 L α = 40 α , men trodde ej rätt på dessa uppgifter. En del år efteråt tillbragte jag utomlands och vet icke exakt, när kummeln upphörde att gå till på sin gamla plats, men tror, att det var i början av 1890-talet.

Under mina mångåriga skäljakter uti Bohusskärgrården hörde jag ofta gamla fiskare tala om “Guldfisken”, som den kallades, men aldrig att någon kummel fångats med *handsnöre* förrän i slutet på 80-talet. Kanhända att detta berodde på, att det ansågs, att kummeln endast skulle fiskas om natten, och att den ej tog på dagen. Min första kummelfångst skedde också en mörk stormig augustinatt. Att kummeln emellertid finnes året om i Kattegatt bevisas av, att trälad kummel ofta finnes på fisktorget, men varför går den icke då, som under perioden 1885—1895, in uti stora stimm till ovan sagda plats? På kummelbanken emellan Tistlarne och Lessö försökte jag några gånger förgäves att få någon kummel, och där lär den förr, isynnerhet under de svåra kolera-åren 1834—1850, hava varit mycket talrik, så att traditioner till och med ännu tala därom.”

D. T. Ahrenberg.

Torsken på Östersjökusten. Från handlanden Herr ALBERT GRÄSLUND i Nyköping hava vi fått nedanstående meddelande.

“Tillgången på torsk har varit ovanligt riklig i Södermanlands skärgård under sommaren och hösten 1919. Från många trakter af skärgården hava fiskare meddelat, att de fått mycket torsk hela hösten på abornnäten, även på platser, där man aldrig plägat få torsk.

En fiskare meddelade, att han inte på 10 år fått sammanlagt så mycket torsk, som han fick nu sistlidna sommar och höst. Och även nu, den 5 mars, fick han 7 st. torskar på det enda abornnät han hade satt. Det förefaller därav, som torsken fortfarande skulle hålla sig

kvar i skärgården. Den fångade torsken har i regel hållit en vikt av c:a 200 gr., hvarav det vill synas, som det är en särskild årgång, som gått ovanligt rikligt till. På större torsk har man ej funnit någon rik tillgång. Då man satt flundernät, har man nämligen fått blott enstaka torskar, och på rev liksom på pimpel har det mestadels också varit mindre torsk som fångats. —

Förmodligen har torsktillgången varit riklig även i övriga Ostkustlänens skärgårdar, vilket dock vore rätt så intressant att få utrönt.

Nyköping i mars 1920.“

Till ovanstående vilja vi tillägga, att även från andra trakter av Södermanlands skärgård torskförekomsten 1919—1920 uppgivits vara ovanligt rik. Detsamma synes också vara fallet i Stockholms skärgård liksom även i (åtminstone delar av) Östergötlands.

Det är nog troligt, att det beror på, att fortplantningen lyckats ovanligt väl ett år. I så fall skulle man kunna vänta god torsktillgång med allt större fisk under en tid, tills årsklassen är "slut" eller ersättes av en ny "årgång".

T. E.

Statens olycksfallsförsäkring för fiskare. Riksförsäkringsanstalten har i dagarna utsändt en broschyr rörande statens olycksfallsförsäkring för fiskare. Broschyren tillhandahålles fiskare kostnadsfritt efter rekvisition hos anstalten.

Av den i broschyren lämnade utförliga redogörelsen framgår, att denna försäkring, vilken tillkommit uteslutande för att trygga fiskarbefolkningen mot de ekonomiska följderna av olycksfall, är tillgänglig endast för yrkesfiskare eller dem, som eljest för sin utkomst idka fiske. Försäkringen bereder synnerligen stora fördelar i förhållande till de ringa premiebeloppen. Premierna beräknas täcka endast halva kostnaden för försäkringen. Återstoden betalas av staten, som därjämte bestrider alla förvaltningskostnader. Vid sjukdom i anledning av olycksfall

erhålles, så länge sjukdomen varar, sjukpenning samt fri läkarvård och läkemedel m. m. Vid invaliditet eller dödsfall utgår livränta till den skadade eller hans efterlevande. Ersättningsarnas storlek bestämmes efter huvudsakligen samma grunder, som enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete äro gällande vid olycksfall, som träffat hos arbetsgivare anställd person.

Då fiskare såsom självständiga yrkesutövare icke omfattas av den allmänna olycksfallsförsäkringen, bör det ligga i varje fiskares intresse att bliva delaktig av de fördelar, staten genom den särskilda fiskarförsäkringen erbjuder den fiskeriidkande befolkningen.

Sjukdom bland aborrar. I Ferskvandsfiskeribladet d. 15 aug. 1920 läses följande: "Omkring den 20 juli iakttogos tusenden och åter tusenden döda småaborrar flytande omkring i sydöstra delen av Viborgs Norresö. Sekreteraren hos Viborgs fiskeriförening, sakkörare HANDBERG, skickade till mig i en flaska med formalin några för att undersökas.

Det var endast aborryngel från förra året (3—4 cm. långa), som hade dött. På gälarna fanns infusionsdjuret *Cyclochaeta Domergei* samt vatten(mögel)svamp. *Cyclochaeta* åstadkommer ej sällan skada i fiskdammar; men jag har icke förut hört, att den kan vålla epidemier i fria vatten. Vatten(mögel)svampen uppträdde endast som följsjukdom på de i förväg (i detta fallet genom *Cyclochaeta*) skadade gälarna, men i alla fall är det dock svampen som i sista hand dödat fiskarna genom att ludda ihop gälarna och hindra andningen. Sjukdomen har säkert starkt främjats genom den höga temperaturen och möjligen också genom den starka utvecklingen av blågröna alger, som förekommer i Viborgssjöarna; innan fiskarna dogo, höllo de till i ytan och ledo otvivelaktligen av andningsnöd. — Det hela varade endast under ett par dagar.

C. V. Otterström.“

FÖRFATTNINGAR RÖRANDE FISKE.

Kung. rörande märkning av tråkärl, vari strömming nedsaltas för avsalu;*av den 14 maj 1920.*

(Se Svensk Författningssamling nr 199. 1920.)

§ 1.

Tråkärl, vari strömming inom Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Kalmar, Gottlands, Gävleborgs, Västernorrlands, Västerbottens eller Norrbottens län nedsaltas för avsalu, skall vara åsatt uppgift om insaltarens namn och hemvist, kärlets rymd i liter samt året, då nedsaltningen skedde. Har saltningen verkställt av ekonomisk förening eller bolag, skall som insaltarens namn gälla den i rörelsen använda firmabeteckningen.

§ 2.

Uppgifter, varom i § 1 sägs, skola åsättas kärlet på sådant sätt, att de framstå fullt tydligt och icke utan svårighet kunna avlägsnas.

§ 3.

Den, som bryter mot bestämmelserna i denna kungörelse, straffas med böter från och med 10 till och med 2,000 kronor.

§ 4.

För förseelse mot denna kungörelse vare, där den med husbondes vetskap begås av hans hustru, husfolk eller i hans arbete antagen person, husbonden ansvarig liksom vore förseelsen begången av honom själv.

§ 5.

Förseelse mot denna kungörelse åtalas av allmän åklagare.

Av böter, som ådömas på grund av denna kungörelse, tillfaller en tredjedel, dock högst 500 kronor,

åklagaren och återstoden kronan. Finnes särskild angivare, tage han hälften av åklagarens medel.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmänna strafflagen.

§ 6.

Denna kungörelse har tillämpning även på s. k. surströmming.

Tillägg till lagen om begränsning av tiden för idkande av handel och viss annan rörelse. Genom lag den 26 mars 1920 (Sv. F. ²⁹ nr 100) har förordnats, att till lagen den 30 maj 1919 om begränsning av tiden för idkande av handel och viss annan rörelse skall fogas en ny paragraf av nedan angivna lydelse:

16 §.

Erfordras för att förse fartyg med skeppsförnödenheter eller dem, som yrkesmässigt bedriva saltsjöfiske, med livsmedel eller andra för fisket behöfliga varor eller för tillgodoseende av annat dylikt, särskilt trängande behov, att den tid, varunder handelsbod må hållas öppen, bestämmas annorlunda än enligt denna lag är medgivet, äger Konungen eller den myndighet, Konungen bestämmer, i den omfattning och på de villkor, som prövas påkallade, meddela eftergift från lagens tillämpning.

Lagen trädde i kraft den 30 mars 1920.

Genom k. kung. den 26 mars 1920 har föreskrivits, att socialstyrelsen tills vidare skall åga meddela sådan eftergift från nämnda lags tillämpning, som jämlikt 16 § i lagen må medgivas av Kungl. Maj:t eller den myndighet, Kungl. Maj:t bestämmer.

Kungörelsen trädde i kraft den 30 mars 1920.

Lag om ändrad lydelse av 14 § i lagen den 27 juni 1896 om rätt till fiske¹;

av den 28 juni 1918.

(Se Svensk Författningssamling nr 529. 1918.)

§ 14 har fått följande lydelse:

I älv, ström, å eller sund, där fisken har sitt drev, skall en sjettedel av bredden vid vanligast förekommande lågt vattenstånd i djupaste vattnet lämnas fri från fast eller rörlig fiskredskap, som kan hindra fisken att framgå, där ej Konungens befallningshavande efter rätttagandes och sakkunnigs hörande giver lov till redskapens användande.

Sund, tillflöde eller avlopp, varigenom vatten, däri fisket är gemensamhetsfiske, här gemenskap med annat vatten, må Konungens befallningshavande, på ansökan av delägarna i gemensamhetsfisket, efter rätttagandes och sakkunnigs hörande giva delägarna lov att avstänga medelst anordning, som hindrar fisken att framgå.

Där fråga är om fiskebyggnad eller anordning, vars tillåtlighet enligt vattenlagen skall prövas av vattendomstol, skall vad därom är stadgat jämväl lända till efterrättelse.

Lagen trädde i kraft 1 januari 1919.

Kungörelse ang. undantag från gällande förbud att i allmän flottled framflotta obarkat virke;

av den 31 dec. 1919.

(Se Svensk Författningssamling nr 689. 1919.)

Virke må, utan hinder av bestämmelserna i 20 § av flottningsstadgan d. 30 dec. 1880, under år 1920 framflottas obarkat i

¹ På förekommen anledning, och då lagändringen på sin tid ej blivit fullständigt angiven i tidskriften, intages den nu. Det framgår att, genom borttagandet av hela första stycket och orden "där kungsådra ej finnes, men" i andra stycket av gamla lagen, numera endast en sjettedel av bredden behöver vara fri från hindrande redskap, även om "kungsådra" skulle finnas.

Red.

allmän flottled även i den mån så ej redan är medgivet jämlikt kung. d. 2 okt. 1885 ang. ändring, såvidt granvirke angår, i gällande föreskrifter om barkning av virke, som i allm. flottled framflottas, eller jämlikt med stöd av 20 § av flottningsstadgan givna föreskrifter, dock under villkor, att för varje kubikmeter virke, som med stöd av detta medgivande framflottas obarkat, erlagges en avgift av ett öre att användas till åtgärder för fiskets bevarande i vattendraget; åliggande det flottningsstyrelsen för flottled, där virket upptages eller fränkiljes, att indriva denna avgift i samma ordning som övriga flottningsskatter med iakttagande att, där virke framföres genom flera flottleder inom samma vattensystem, avgift beräknas blott en gång, samt att till vederbörande länsstyrelse inlevereras indrivna avgifter vid räkenskapsårets slut och därvid foga fullständig, av räkenskapsutdrag åtföljd redovisning över indrivna medel.

Avgifter enligt denna kungörelse skola av länsstyrelsen bokföras under samlingstiteln »1920 års flottningsavgifter för fiskets bevarande» och med undertitel, angivande det vattensystem, där avgiften utgått, samt behandlas såsom fonder och diverse medel i likhet med vad för landstingsmedel är stadgat.

Det åligger länsstyrelse att, så snart samtliga avgifter för ett vattensystem redovisats, därom göra anmälan till lantbruksstyrelsen, som har att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till avgiftsmedlens användning.

Lag om ändring i vissa delar av vattenlagen:

av den 11 juni 1920.

(Se Svensk Författningssamling nr 459. 1920.)

I denna lag hava de i vattenlagen d. 28 juni 1918 och ändringar i samma lag d. 19 juni 1919 förut icke utformade kapitlen 5, 7 och 8 (om allm. farled, om torrläggning av mark genom diken m. m. samt om kloakledningar) utgivits. Den nya lagen innehåller dessutom ändrad lydelse för ett flertal paragrafer i lagens övriga kapitel, huvudsakligen i samband med införandet av de nya stadgaendena. Då de ändrade lydelseerna icke anföras nedan, beror det på, att dessa icke synas hava någon direkt betydelse för fisket och gäller detsamma även i avseende å de nya kapitlen.

1. kap. 4 § — — — —
2. kap. 38 § — — — —
3. kap. Om vattenreglering.
1 §.

Vill någon till gemensamt gagn för sig och annan reglera vattnets avrinning ur sjö eller annan vattensamling eller i vatten-

drag för åstadkommande av bättre hushållning med vattnet eller eljest för beredande av ökad möjlighet att utnyttja vattenkraft eller för såväl ändamål, som nu sagts, som ock för torrläggning av mark, och påfördrar han att övriga, för vilka företaget i något av nu angivna hänseenden är till gagn, skola efter ty nedan sägs taga del i kostnaden för detsamma, äge han vitsord till företaget, såframt mer än hälften av den beräknade båtnaden därav belöper å egendom, som tillhör honom eller honom och andra, vilka förenat sig med honom om företaget.

Vad — — — — —. År — — — — —.

2 §.

I fråga om rätt att verkställa vattenreglering, som i 1 § sägs, så, att genom uppdämning, sänkning av vattenståndet eller annan inverkan på vattenförhållandena skada tillfogas eller intrång göres å jord, hus, fiske, bebyggt eller obebyggt strömfall eller annan egendom, skola bestämmelserna i 2 kap. 3 § äga motsvarande tillämpning; dock att — — — — —

I den mån — — — — —

3—28 §§.

5 kap. Om allmän farled.

1 §.

I vattenområde, där den 1 januari 1921 finnes allmän farled, som inrättats efter det förordningen om allmän farled den 30 december 1880 trädde i kraft, skall allmän farled jämväl framgent bibehållas.

Där vid tiden, då nämnda förordning trädde i kraft, var allmän farled, skall ock densamma bibehållas, såframt under det förordningen gällde åtminstone vissa år i leden idkats sjöfart med fartyg eller båtar eller framförande av flottgodis i sammanlagda flottar.

2 §.

Kan vattendrag, sjö eller annat vatten, varest allmän farled ej finnes, användas därtill, må, där det prövas vara för den allmänna samfärdseln nödigt eller nyttigt, efter ansökan i den ordning, som i 11 kap. sägs, förordnas, att därstädes skall vara allmän farled.

Om allmän farleds inrättande genom upptagande av ny vattendel vare i tillämpliga delar lag samma.

3 §.

Har ansökan gjorts om inrättande av allmän farled, skall vattendomstolen — — — — — till Konungens prövning hemställa, huruvida — — — — —

Sedan Konungen meddelat beslut — — — — — skall målet överlämnas till vattendomstolen — — — — —.

4 §.

Erfordras för inrättande av allmän farled, att vatten, varöver annan råder, bortledes ur sjö eller vattendrag eller att annan egendom eljest tages i anspråk, skall vad för ändamålet tarvas av ägaren avstås eller upplåtas. Finnes — — — — —.

För fast egendom, som avstås eller upplåtes, så ock för skada och intrång — — — — — skall ersättning gäldas enligt bestämmelserna i 9 kap. Till skada — — — — — räknas ej — — — — —.

5—8 §§.

9 §.

Rensning, som med hänsyn till sjöfartens behöriga bedrivande är av nöden för bibehållande av vattnets djup eller läge i allmän farled, må verkställas utan föregående prövning; dock skall markens ägare förut därom tillsägas. Vill — — — — —.

Vad — — — — —.

10 §.

Uppstår vid allmän farleds begagnande skada för annan genom vägsvall eller dylikt, må i den ordning, som i 11 kap. stadgas, särskild talan föras om vidtagande av de åtgärder till förebyggande därav, som må finnas erforderliga. För skador och intrång skall gälldas ersättning efter ty i 9 kap. sägs.

11—13 §§.

7 kap. Om torrläggning av mark genom dikning eller invallning.

Om dikning 1—36 §§.

Om vattenavledning.

37 §.

Vill någon för torrläggning av sin mark sänka eller urtappa sjö eller annan vattensamling, fördjupa, utvidga eller rätta ålv, å eller annat vattendrag eller eljest avleda vatten därifrån, skall med iakttagande av föreskrifterna i 38—47 §§ å sådan vattenavledning tillämpas vad ovan stadgats om dikning.

Vad enligt — — — — —

38 §.

Tarvas för ändamål, som i 37 § sägs, att annan tillhörigt strömfall borttages eller dess fallhöjd minskas eller att till men för

annans egendom, vare sig jord, hus, fiske eller annat, vattenförhållandena i vattendrag, sjö eller annan vattensamling eljest förändras, vare dylik åtgärd ej tillåten utan så är, att nyttan därav efter avdrag av kostnaden för dess verkställande finnes överstiga skadan och intrånget å annans egendom. Tillskyndas — — — —, eller vållas skada eller intrång å fiskeverk, bevattningsanstalt eller — — — —, skall vid ovannämnda jämförelse förlust, skada eller intrång, som nu sagts, beräknas två gånger.

I — — — —. För skada och intrång skall ersättning givas efter ty i 9 kap. skils.

39 §.

Skulle åtgärd, som i 38 § sägs, hava till följd, att — — — — eller att fiskerinäring av större betydelse lider väsentligt förfång, må åtgärden, ändå att nyttan uppgår till värde, som i 38 § omförmåles, icke ske. — — — —.

Prövas företaget vara av synnerlig betydelse för — — — — må Konungen, ändå att hinder — — — — lämna medgivande till företaget.

40—45 §§.

46 §.

Är fråga om företag, som avsesänkning av eller reglering av vattnets avrinning ur någon av sjöarna Vänern, Vättern, Mälaren, Hjälmaran, Storsjön i Jämtland eller Siljan, skola bestämmelserna i 4 kap. 13 § om Konungens prövningsrätt — — — —; och skall — — — — jämväl gälla beträffande annat företag — — — — såframt Konungen förbehåller sig sådan prövning och besked — — — —.

47—48 §§.

Om invallning.

Vill någon för sin marks torrläggning vid eller i vattendrag, sjö eller annan vattensamling eller havet göra vall eller annan byggnad till skydd mot vattnet, skall med iakttagande av föreskrifterna i 50—55 §§ beträffande sådan invallning vad ovan stadgats om vattenavledning äga motsvarande tillämpning.

50—55 §§.

Gemensamma bestämmelser.

56—66 §§.

8 Kap. *Om kloakledningar.*

1—19 §§.

9 kap. *Om ersättning.*

1 §, 48, 49 §§.

10 kap. *Om syneförrättning.**Om syneförrättning rörande företag enligt 3, 7 och 8 kap.*

32—42 §§.

43 §.

Är fråga om sänkning eller uttappning av sjö eller reglering av vattnets avrinning ur sådant vattenområde eller kan företag, som eljest avses i 32 §, antagas beröra fiskeintresse av någon betydelse, skall avskrift av ansökninghandlingarna jämte kungörelsen utan dröjsmål av förrättningsmannen översändas till lantbruksstyrelsen. Finner denna uppenbart, att fiskens upp- och nedgång eller eljest fiskeintresse icke kan röna inverkan av företaget, skall meddelande härom skyndsamt lämnas förrättningsmannen; i annat fall förordne styrelsen fiskeritjänsteman att under syneförrättningen till förrättningsmannen avgiva yttrande, huruvida fiskerinäring av betydelse kan genom företaget lida väsentligt förfång, så ock vilka särskilda åtgärder kunna erfordras till skydd för fisket.

Kan yttrande, som ovan nämnts, icke avgivas utan att undersökning å platsen äger rum, ankomme på Konungens befallningshavande att efter inkommen anmälan därom uppdraga åt den av lantbruksstyrelsen förordnade eller ock annan av styrelsen föreslagna fiskeritjänsteman att, såvidt angår företagets inverkan å fisket, såsom sakkunnigt biträde vid förrättningen ävensom i frågan avgiva utlåtande.

44—82 §§.

11 kap. *Om domstolar och rättegång i vattenmål.*

2 §.

Vattendomstol består — — — —. Är anläggning — — — — utan nämnavärd inverkan — — — — samt allenast den ena av vattenrättsingenjörerna.

5, 8, 16—18, 20, 21, 27, 30, 32, 33, 37, 45, 46, 49, 50, 56, 62, 63, 65, 68—73, 75, 81, 83, 85, 87—89, 91, 92, 94—97, 101, 108 §§.

12 kap. *Om vattenbok.*

1, 3 och 14 §§.

13 kap. Om besiktning och handräkning så ock om ansvar för överträdelse av denna lag.

1, 2, 6, 11, 12, 16 och 17 §§.

14 kap. Slutbestämmelser.

6 och 7 §§.

Genom denna lag upphävas:

förordn. den 20 febr. 1764, huru sjöar, strömmar och åar överallt i riket årligen böra vårdas till skadliga vattendämningars avvärjande;

kung. den 28 dec. 1822 ang. strömrrensningars verkställande samt strömmars och åars öppenhållande;

lagen den 20 juni 1879 om dikning och annan avledning av vatten;

kung. den 31 dec. 1879 ang. vissa villkor för tillstånd från det allmännas sida till vattenavledning m. m.;

förordn. den 30 dec. 1880 om allmän farled; samt

kung. den 30 dec. 1880 ang. särskilda föreskrifter för handläggning av frågor om allmän farled;

tillika med alla de särskilda stadganden, vilka innefatta ändring eller förklaring av vad sålunda upphävda bestämmelser innehålla eller tillägg därtill;

så ock vad i övrigt finnes i lag eller särskild författning stridande mot bestämmelserna i denna lag.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1921.

Kungörelse med föreskrifter i anledning av den s. k. kräftpestens utträdande i sjöarna Mälaren och Hjälmarén;

av den 16 juli 1920.

(Se Svensk Författningssamling nr 498. 1920.)

Med upphävande av motsvarande kungörelse den 16 juli 1919 hava nedan stående bestämmelser trädit i kraft den 1 augusti 1920.

1 §.

Inom de i 2 § angivna områden skall tillsvidare vara förbjudet att till salu hålla eller utbjuda, sälja, köpa eller från ort till annan forsla kräftor, som icke äro kokta; dock vare tillåtet att forsla levande kräftor från det vatten, där de fångats, till närmast belägna gård eller inom fiskevattensägarens ägor för att där kokas.

Ej heller må någon utom det område, där förbudet gäller, vidtaga i första stycket förbjuden åtgärd med kräftor, som han vet vara inom förbjudet område fångade.

Transport av varje slag begagnad fiskeredskap, utom krokredskap, skall vara förbjuden inom samma områden; dock må dylik

fiskeredskap transporteras mellan det vatten, där den användts, och närmast belägna gård eller inom fiskeägarens ägor, likväl med iakttagande att, därest fördämning finnes inom förbjudet område, fiskeredskap icke i något fall må forslas från vattnet nedanför fördämningen till ovanför densamma beläget vatten.

Kan någon styrka, att han genom kokning oskadliggjort begagnad fiskeredskap, vare transport av sådan redskap tillåten.

Likaså vare tillåtet att genom ifrågavarande områden mellan orter utom densamma på järnväg transportera levande kräftor.

2 §.

De förbudsområden, som i 1 § avses, äro:

inom *Uppsala län*:

Bälunge och Junkils socknar samt Järlåsa socken med undantag av socknens del av Strandsjön;

inom *Västmanlands län*:

Harakers, Svanå, Fläckebo och Västra Färnebo socknar, av Kila socken socknens del av Ståvresjön jämte sjöns tillopp, Västra Väla, Karbenings, Norbergs och Västanfors socknar, Skedvi socken med undantag av de vatten, som avrinna till Essingån (Fellingsbro socken), Heds och Gunnilbo socknar samt av Skinnskattebergs socken den del, som ligger öster om bansträckan Krampen—Skinnskatteberg och söder om landsvägen Skinnskattebergs järnvägsstation—Bockhammar i Gunnilbo socken;

inom *Kopparbergs län*:

Söderbärke, Norrbärke, Ludvika och Grangärde socknar samt av Silvbergs socken de vatten, som förbi Ingevallsbo avrinna till Busjön vid Bommarsbo i Norrbärke socken;

inom *Örebro län*:

Nora stad, Nora landsförsamling med undantag av de vatten, som ej avrinna till Norasjön, av Kils socken de vatten, som avrinna till Åbosjön, belägna i Nora stads- och landsförsamlingar, av Vikers socken socknens del av sjön Vikern, Järnboås socken med undantag av de vatten, som ej avrinna till Fåsjön, av Hjulsjö socken socknens del av sjön Sängen samt sjön Lilla Grängens avloppså från dammen vid Grängshyttan till sjön Sängen, Lindesbergs landsförsamling med undantag av de vatten, som ej avrinna till Fåsjön och Usken. Hidinge och Knista socknar, av Kvistbro socken den del, som ligger norr om Laxå—Charlottenbergsbanan, samt Skagerhults socken;

3 §.

I här nedan angivna sjöar och vattendrag skall allt kräftfiske tillsvidare vara förbjudet. Ifrågavarande sjöar och vattendrag äro följande:

inom *Uppsala län*:

Jumkilsån inom Jumkils socken nedom dammen vid Stenviken nära Björnarbo;

inom *Västmanlands län*:

Sjön Lilla Kedjens avloppså från kraftstationsdammen vid Kedjebohammar till Övre Färnasjön inom Gunnilbo socken samt Hedströmmen med sjölikande utvidgningar inom Skinnskattebergs, Heds och Skedvi socknar, mellan dammen vid Östanfors (nedom Uttersberg) och dammen vid Karmansbo;

inom *Kopparbergs län*:

Svetensjöarnas avloppså till Södra Barken nedom dammen vid Västerbyhytta i Söderbärke socken, Sævebosjön och sjön Jörkens avloppså till Sævebosjön från hålldammen vid Jörken i Söderbärke socken, Busjön och dess tillloppså från hålldammen vid utloppet av sjön Långalen (belägen till sin största del i Silvbergs socken) i Norrbärke socken, Getbroån från Finnbo gamla sågdamm i Norrbärke socken till Norra Barken, samt Övre och Nedre Norens avloppså till Botensjöarna nedom dammen vid Norrhytan vid Grangårde socken;

inom *Örebro län*:

Åsbojöns avloppså till Norasjön nedom dammen vid Hagby i Nora stads- och landsförsamlingar, Rastälven i Järnboås socken nedom dammen vid Lindesby hytta, vattendraget vid Vekhyttan i Kvistbro socken mellan dammen vid Södra gården n:r 2 och dammen vid kvarnen, sjön Teen inom Kvistbro och Skagerhults socknar jämte tillflödet från Stora Hemsjön upp till Dormens sågverksdamm i Kvistbro socken och tillflödet Stavån upp till Djupbäckens kallkälla i Skagerhults socken.

Kungörelsen träder i kraft den 1 augusti 1920, då kungörelsen den 16 juli 1919 (Sv. F.¹⁹ n:r 457) med föreskrifter i anledning av den s. k. kraftpestens uppträdande i sjöarna Mälaren och Hjälmararen upphör att gälla.

4—7 §§ = med i föregående kungörelse (se denna tidskrift häft. 4, 1919, sid. 125).

K. Kung. ang. indrivningen och användningen av vissa enligt vattenlagen utgående avgifter:

av den 11 juni 1920.

(Se Svensk Författningssamling n:r 280. 1920.)

Med upphävande av kung. d. 26. 9. 1919 ang. indrivn. och användn. av vissa enl. vattenlagen utg. avgifter har förordnats:

§ 1.

De enl. 2 kap. 10 §, 4 kap. 14 § och 11 kap. 95 § vattenlagen utgående avgifter skola inbetalas till länsstyrelsen i det län

Årlig avgift skall erläggas före varje års utgång — — — —.
I beslut ang. avgift, som ovan nämnts, skall angivas, — — — —;
och skall bestyrkt avskrift av beslutet tillställas länsstyrelsen ävensom, där fråga är om avgift enl. 2 kap. 10 § vattenlagen, lantbruksstyrelsen. — — — —.

§ 2.

Där med stöd av stadganden i 6 kap. vattenlagen flottande i allmän flottled förpliktats att erlägga fiskeavgift, som omförmåles i 9 § sagda kapitel, ålägges det flottningsstyrelsen eller vid interimsflottning — — — — att uttaxera och indriva ifrågavarande avgift — — — —; dock med iakttagande av att, därest virke skall inom samma vattensystem framföras genom flera flottleder under olika flottningsföreningars förvaltning, avgiften skall indrivas av flottningsstyrelsen för den led, där virket avskiljes, eller eljest uttages ur flottningen, samt att virket därvid påföres den högsta avgift, som bestämts för någon av de leder, där virket framföres.
Beslut ang. avgift, som nu sagts, skall i bestyrkt avskrift tillställas dels lantbruksstyrelsen, dels länsstyrelsen i — — — —.

§ 3.

Fiskeavgifter, som enl. § 2 uppbäras av flottningsstyrelse, skola för varje år — — — — inlevereras till länsstyrelsen — — — —. Hava avgifterna — — — —. Därest — — — — inga avgifter — — — — anmälan därom göras.

Avlämnad redovisning — — — — granskning hos länsstyrelsen.

§ 4.

Varda avgifter — — — — indrivning.

§ 5.

Avgiften enl. 2 kap. 10 § vattenlagen skola i länsräkenskaper bokföras under titeln »Vattenavgifter till befrämjande av fisket inom landet» och behandlas — — — — samt — — — — överföras till statskontorets förvaltning och — — — — redovisas.

Avgifter enl. 4 kap. 14 § vattenlagen — — — — bokföras under samlingstiteln »Avgifter enl. 4 kap. 14 § vattenlagen» och med undertitel, angivande det särskilda företaget, med avseende å vilket avgift utgått, samt behandlas — — — —.

Avgiften enl. 6 kap. 9 § vattenlagen skola i länsräkenskaper bokföras under samlingstiteln »Fiskeavgifter enl. 6 kap. 9 § vattenlagen» och med undertitel, angivande det huvudflodsystem, där av-

gift utgått, samt behandlas på sätt om avgifter enl. 4 kap. 14 § vattenlagen nyss sagts.

Avgifter enl. 11 kap. 95 § vattenlagen skola i länsräkenskaperna upptagas under riksstatens inkomsttitel »Vattendomstolsavgifter».

§ 6.

Om användningen av avgifter enl. 2 kap. 10 § och 6 kap. 9 § vattenlagen för därmed avsedda ändamål bestämme Kungl. Maj:t efter förslag av lantbruksstyrelsen.

§ 7.

Förmenar någon, att genom företag, som anses i 7 kap. 14 § vattenlagen — — — — —
Ingives ansökan — — — — —.

§ 8.

Ärende, varom i § 7 sagts, — — — — —. Kostnader — — — — —.

§ 9—§ 11 — — — — —.

Kung. om ändrad lydelse av 1 § i kung. d. 30. 12. 1880 ang. särskilda föreskrifter för handläggning av frågor om farled:

av den 30 juni 1920.

(Se Svensk Författningssamling n:r 437. 1920.)

Uppstår fråga om inrättande av allmän farled i vattendrag, där sådan förut ej finnes, skall ansökning därom göras hos K. Maj:ts bef:de, som, efter det nödig utredning skett samt vederbörande kommuner, — — — — — fiske- och vattenverksägare — — — — — äger att — — — — — pröva, huruvida — — — — — behöflig samt — — — — — meddela — — — — — bestämmelser.

Finnes för frågans utredning erforderligt, att syn å stället förrättas, förordne K. Maj:ts bef:de — — — — — tidningar.

Prövas före ärendets avgörande nödigt att vidare höra sakägarna, lämne K. Maj:ts bef:de dem tillfälle att yttra sig vid sammanträde — — — — —.

Lundgrens Fiskredskapsfabrik

Kungl. Hofleverantör.

Allm. Tel. 1022 · STOCKHOLM · Rikstel. 2122

12 Storkyrkobrinken 12

rekommenderar sitt sorterade lager af

Verkligt prima fiskredskap

till moderata priser.

Hängmattor

starka och välgjorda, såväl knutna som af väf, till billigaste priser.

OBS! Priskurant gratis på begäran.

OBS! Tillerkänd Silfvermedalj i Stockholm 1897. Guldmedalj i Bergen 1898. Första priset, stora silfvermedaljen i Gefle 1901. Guldmedalj vid 100 års Utställningen i Karlstad 1903. Silfvermedalj i Norrköping 1906. Silfvermedalj i Örebro 1911. Silfvermedalj i Köpenhamn 1912. Silfvermedalj i Vaxholm 1912.

LEIDESDORFFS

FISKREDSKAPS-FABRIK

6 STORKYRKOBRINKEN 6, STOCKHOLM.

Äldsta fiskredskapsfabrik i Sverige. Etablerad 1861.

FISKREDSKAP

Hängmattor, Oljekläder

Bamburör, Ryssjor,

Mjärdar.

OBS!

Illustr. priskurant i bokformat erhålles gratis.

Svensk Fiskeitidskrift

atkommer med sin tjugonionde årgång 1920 till samma omfång som förut, fördelat på sex häften och till prenumerationspris av **fyra kronor och 50 öre**, för utlandet **fem kronor**. Medlemmar av Sv. Fiskareförbundet erhålla tidskriften gratis som hittills. Årsavgiften i Förbundet är år 1920 kr. 3,50.

Annonspris: 2 kr. pr em. (lägsta pris 5 kr.); vid större eller stående annonser lämnas rabatt.

Redaktionens adress är **Södertälje**.

I frågor rörande tidskriftens distribution torde man hänvända sig till **Almqvist & Wiksells Boktryckeri-A.-B., Uppsala**.

Fjärde häftets innehåll:

	Sid.		Sid.
Uppsatser:			
Fast och rörlig fiskeredskap av <i>Thorsten Ekman</i>	97	Tillägg till lagen om begränsning av tiden för idkande av handel och viss annan rörelse, d. 26. 3. 1920	117
Fisket i Västernorrlands län år 1919 av fiskeriinstruktör <i>M. Olsson</i>	103	Lag om ändrad lydelse av 14 § i lagen den 27 juni 1896 om rätt till fiske, d. 28. 6. 1920	118
Föreningen »Sveriges Fiskeriinstruktörer och tillsyningsmän (årsmöte)»	106	Kung. ang. undantag fr. gallförbud att i allm. flottled framflotta obarkat virke, d. 31. 12. 1919	118
Omorganisation av fiskeriadministrationen	110	Lag av ändring i vissa delar av vattenlagen, d. 11. 6. 1920	119
Sandfilter för Mejeriavlöpp av <i>A. F. Hök</i>	111	Kung. med föreskrifter i anl. av den s. k. kräftpestens uppträdande i sjöarna Mälaren och Hjälmaren, d. 16. 7. 1920	124
Smärre meddelanden:			
Kummeln i Bohuslän	112	Kung. ang. indrivning och användn. av vissa enl. vattenlagen utgående avgifter, d. 11. 6. 1920	126
Torsken på Östersjökusten	113	Kung. om ändrad lydelse av 1 § i Kung. d. 30. 12. 1880 ang. särskilda föreskrifter för handläggning av frågor om farled, d. 30. 6. 1920	128
Statens olycksfallsförsäkring för fiskare	114		
Sjukdom bland aborrar	115		
Författningar rör. fiske:			
Kung. rör. märkning av träkärl, vari strömming nedsaltas för avsalu d. 14. 5. 1920	116		